

Reumatološko odjeljenje ♦ Klinika za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju
Univerzitetski klinički centar ♦ Tuzla ♦ Bosna i Hercegovina

**PROMJENE NA KUKOVIMA U TOKU REUMATOIDNOG ARTRITISA
I NJIHOV UTICAJ NA FUNKCIONALNU SPOSOBNOST BOLESNIKA
CHANGES ON THE HIP IN THE COURSE OF RHEUMATHOID ARTHRITIS
AND THEIR INFLUENCE ON FUNCTIONAL DISABILITY**

Nedima Kapidžić-Bašić ♦ Šahza Kikanović ♦ Emir Halilbegović
Lejla Aščerić ♦ Azra Tunjić ♦ Azra Karabegović

Uvod. Kuk je jedan od najvažnijih zglobova i njegovo oboljevanje znatno ugrožava niz aktivnosti. U reumatoidnom artritisu (RA) on rjeđe oboljeva od drugih zglobova, ali tad značajno pogoršava funkcionalnu sposobnost.

Cilj rada je da ispita učestalost i težinu kliničkih promjena na kukovima u bolesnika sa RA, učinak fizikal-

ne terapije (FT) kao i uticaj na funkcionalnu sposobnost.

Ispitanici i metode. Ispitivanje je vršeno na 60 bolesnika sa RA, prosječne starosti 62,7 i prosječnog trajanja bolesti 14,4 god. Praćena je pojava i jačina bola u kukovima, promjene u pokretljivosti i učinak rehabilitacije. Pokretljivost je ocjenjivana sa Numeričkim mode-

lom za mjerenje pokretljivosti (0-5), ocjena 0=puna pokretljivost, ocjena 5=zglob bez pokreta. Funkcionalna sposobnost je mjerena sa Upitnikom zdravstvene procjene-HAQ. Bol je ocjenjivana od 0-3 (0-bez bola, 3-maksimalna bol). FT je provedena hospitalno i trajala je 3-4 nedelje (kinezio, hidro, interferentne struje ili magnetna terapija).

Rezultati. Ni jedan bolesnik sa trajanjem bolesti do 5 god. nije imao bol u kuku. Bol u kuku je bio prisutan u 62%, a ograničena pokretljivost u 71% bolesnika. Prosječan broj bolnih zglobova (BBZ) u ispitanika je bio 39, od čega je u grupi sa artritisa kuka bio 44, a u grupi bez artritisa 31. Razlika je signifikantna. Prije FT prosječna ocjena bola u kuku je bila 1,26, a ocjena pokretljivosti kuka 1,3. FT je više uticala na obim pokreta kuka nego na bol, tako da je

ocjena bola nakon FT bila 1,06, a pokretljivosti 0,83. Prije FT HAQ ispitanika je bio 1,91, sa bitnom razlikom među grupama. Kod bolesnika bez artritisa kuka je bio 1,55, a sa artritisa 2,05. Nakon FT došlo je do signifikantne razlike i u prvoj grupi je smanjen na 0,95, a u drugoj na 1,54.

Zaključak. Artritis kuka nije bio prisutan na početku bolesti, čak i kad je ona od početka imala evolutivan tok. On se javljao kad je većina zglobova već zahvaćena bolešću. Ispitivana grupa je imala veliki broj takvih bolesnika što se može objasniti starošću i prosječno velikom dužinom trajanja bolesti. Artritis kuka znatno utiče na veću funkcionalnu nesposobnost bolesnika.

Ključne riječi: reumatoidni artritis, kuk, obim pokreta, fizikalna terapija